

Porada vodoprávních úřadů

Raspenava

16. – 17. října 2025

Úskalí správního řádu ve vodoprávním řízení

Poznatky z odvolacích řízení

vedení spisu

§ 17 správního řádu (**co není ve spisech, není ve světě**)

- spis tvoří zejména podání, protokoly (i z nahlížení), záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a **další písemnosti, které se vztahují k dané věci**
- spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, **s určením data, kdy byly do spisu vloženy**

nedostatky při průběžném předkládání podkladů žadatelem

„správní spis musí být veden uživatelsky přívětivě tak, aby se každý průměrně rozumný člověk byl schopen, po nahlédnutí do něj, v něm zorientovat a eventuálně vyhledat potřebné dokumenty“

„ve spisu musí zůstat vše, co svědčí o úkonech správního orgánu a účastníků řízení, neboť jde o materiální "stopu" postupu řízení“

„Nemůže-li správní orgán vzhledem k porušení zásady řádného vedení spisu prokázat, že spis již dále nebyl doplňován o další podklady, k nimž nebylo účastníku umožněno se vyjádřit, jde tato skutečnost k tíži správního orgánu, tudíž k závěru, že právo účastníka podle § 36 odst. 3 správního řádu, aby mu byla před vydáním rozhodnutí dána možnost vyjádřit se k jeho podkladům, bylo porušeno.“

základní práva účastníků řízení

§ 36 odst. 1 správního řádu x § 36 odst. 3 správního řádu
rozdílná práva, rozdílné běhy lhůt

§ 36 odst. 1 správního řádu

- **oprávnění navrhopat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (pokud zákon nestanoví jinak)
- správní orgán **může** usnesením prohlásit, do kdy mohou účastníci činit své návrhy (tzv. koncentrace řízení – omezí jim dobu)

§ 36 odst. 3 správního řádu

- **možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí** před vydáním rozhodnutí (pokud zákon nestanoví jinak)
 - netýká se žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje (př. je pouze žadatel, nejsou další účastníci řízení a podklady dodal sám žadatel a žádost bude kladně vyřízena)
 - účastníka, který se tohoto práva vzdal
- jedno ze základních procesních práv
- nelze použít obecné poučení, že může se může seznámit kdykoliv v průběhu řízení
- až **po shromáždění všech podkladů** pro rozhodnutí
- neseznámení účastníků řízení s podklady pro rozhodnutí většinou vede v soudních sporech k tomu, že soud rozhodnutí zruší

výzva k seznámení se s podklady pro rozhodnutí

- kdy bylo ukončeno shromažďování podkladů
- kdy tato lhůta započala

„Povinnost umožnit účastníkům řízení seznámit se s podklady může být splněna pouze tak, že bude účastníkům řízení řádně procesně sděleno, že se budou moci v konkrétním období mezi opatřením všech podkladů řízení a vydáním rozhodnutí seznámit s podklady a vyjádřit se k nim.“

- není povinnost seznamovat se skutkovým a právním stavem (až v odůvodnění rozhodnutí)
- vyjádření k podaným námitkám není nový podklad pro rozhodnutí

určování lhůty a její prodloužení

§ 39 odst. 1 správního řádu

správní orgán určí usnesením přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a **je-li toho zapotřebí**

- pokud se jedná o **povinnost** nebo pokud se **úkon pojí s nějakým následkem** (např. nedoplní žádost - zastavení řízení), usnesení by se mělo vydat vždy
- pokud se jedná o **právo** (např. seznámení s podklady), je to ve většině případů nadbytečné (nějaký kverulant v řízení se může odvolat a prodlouží tím zbytečně řízení)

žádost o prodloužení termínu

- vždy reagovat - podle judikatury to může být jak dopisem, tak usnesením
- na prodloužení lhůty není právní nárok
- prodloužit lhůtu lze jenom v případě, když byla žádost podána nejpozději v den, kdy původní lhůta končí
- pokud lhůta propadne a nevadí, že bude požadované dopněno později, musím zaslat opakovanou výzvu a určit novou lhůtu; odůvodnit, proč nevyhovují žádosti a proč stanovuji novou lhůtu (obzvlášť v případě, že bylo přerušeno řízení – musím znovu přerušit)

okamžik zahájení řízení

- **řízení o žádosti** je zahájeno dnem podání žádosti; ostatním účastníkům oznamuji (bez zbytečného odkladu) kdy a v jaké věci bylo řízení zahájeno
 - **řízení z moci úřední** je zahájeno dnem doručení zahájení jedničkovému účastníkovi řízení
(pokud je více účastníků, tak **prvnímu**)
- x**
- **řízení o přestupku** (řízení z moci úřední) je zahájeno dnem doručení oznámení podezřelému z přestupku
(u společného řízení **všem** podezřelým z přestupku)

podklady pro rozhodnutí a dokazování

§ 50 a § 51 správního řádu

podklady pro vydání rozhodnutí, zejména

- návrhy účastníků
 - důkazy
 - skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti
 - podklady od jiných správních orgánů
 - skutečnosti obecně známé
-
- opatřuje správní orgán; účastníci součinnost
 - v řízení z moci úřední, kde má být uložena povinnost – povinnost i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch povinného

➤ řízení o žádosti

žádost a povinné přílohy dodává žadatel (výzva k doložení, přerušení řízení, nedoloží, zastavení řízení)

➤ řízení z moci úřední

podklady pro zahájení řízení obstarává správní orgán

➤ správní orgán prokazuje, že něco povinný něco porušil, a proto ukládá opatření dle § 110 vodního zákona

➤ správní orgán prokazuje, že obviněný jednal v rozporu se zákonem, a proto vyslovuje vinu a ukládá sankci

odůvodnění rozhodnutí

- srozumitelnost (odůvodnění musí pochopit tři rozdílné subjekty)
 - pro účastníka řízení
 - pro odvolací orgán
 - pro soud
- stylistická úprava (kratší věty, členění do odstavců)
- vynechávat slovní vatu
- používání zkratk, pokud to usnadní čtení (neslouží ke krácení psaní)
- důsledné používání definovaného pojmu (dále jen „...“)
- pro stejný pojem používat stejný výraz
- používat české výrazy před cizími
- používat obvyklé výrazy, ne úřední žargon

odkladný účinek

vyloučení přímo ze zákona

x

možnost vyloučení za zákonem splněných podmínek

vyloučení **ze zákona** upravuje např. § 76 odst. 5 správního řádu, týká se to třeba usnesení o přerušení nebo zastavení řízení
povinnost uvést v poučení; má pouze **deklaratorní účinek**

možnost vyloučení pro naše potřeby upravuje § 85 odst. 2 písm. a) a odst. 4 správního řádu

Správní orgán **může** odkladný účinek odvolání vyloučit,

- a) **jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem,**
- b) hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo
- c) požádá-li o to účastník; to neplatí, pokud by tím vznikla újma jiným účastníkům nebo to není ve veřejném zájmu.

- vyloučení odkladného účinku musí být odůvodněno
- výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání je součástí rozhodnutí ve věci
- proti tomuto výroku se nelze odvolat

Výrok

Městský úřad, odbor, věcně a místně příslušný podle

I.

Nařizuje podle § zákona č.

Podle § zákona č. ukládá opatření k odstranění závadného stavu

II.

V souladu s ustanovením § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu vylučuje odkladný účinek odvolání.

Odůvodnění

Výstižně odůvodnit vyloučení odkladného účinku. Nutnost zaměřit se na to, proč je to ve veřejném zájmu a proč je to naléhavé.

Poučení

Klasické poučení o odvolání.

+

Proti výroku II. o vyloučení odkladného účinku odvolání se podle § 85 odst. 4 správního řádu nelze odvolat.

náklady řízení

§ 95 odst. 1 zákona o přestupcích

Správní orgán uloží obviněnému, který byl uznán vinným, povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou.

➤ samostatný výrok

(výrok I. vyslovení viny, výrok II. sankce, výrok III. náklady řízení)

➤ stručné odůvodnění

Podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o přestupcích správní orgán uloží obviněnému, který byl uznán vinným, povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Dle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, ve znění pozdějších předpisů, činí 2.500 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že AB byl uznán vinným ze spáchání přestupku, orgán AB tuto povinnost vyplývající ze zákona obviněnému uložil.

§ 79 odst. 5 správního řádu

Povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši částky paušální částky nákladů řízení ve zvlášť složitých případech nebo byl-li přizván znalec. V případech hodných zvláštního zřetele lze výši paušální částky na požádání snížit.

uplatní se např. v případě řízení zahajovaného z moci úřední ve věci uložení opatření dle § 110 vodního zákona
(když neporušil, tak nemusím zahajovat řízení)

paušální částku nákladů řízení upravuje

- **vyhláška č. 520/2005 Sb.**, o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a **o výši paušální částky nákladů řízení**, ve znění pozdějších předpisů
- od 1. 7. 2024 paušální částka ve výši **2.500 Kč** – vztahuje se k zahájení řízení (nevztahuje se k době spáchání přestupku)

vypořádání námitek

§ 68 odst. 3 správního řádu

§ 115 odst. 7 vodního zákona

§ 114 starého stavebního zákona

§ 190 a § 191 nového stavebního zákona

není nutno citovat celé znění doručených námitek, ale se všemi se náležitě vypořádat (viz výše k odůvodnění rozhodnutí)

§ 68 odst. 3 správního řádu

... v odůvodnění se uvede informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí

§ 115 odst. 7 vodního zákona

Vodoprávní úřad v písemnosti, kterou nařizuje termín a předmět ústního jednání, upozorní účastníky řízení a dotčené orgány nejméně 10 dnů před ústním jednáním, že závazná stanoviska a **námítky, popřípadě důkazy, mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nebude přihlédnuto. Upustí-li vodoprávní úřad od ústního jednání, určí lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů**, do kdy mohou dotčené orgány uplatnit závazná stanoviska a účastníci řízení své námítky, popřípadě důkazy. **O určení lhůty se nevydává usnesení.** Jde-li o rozhodování týkající se vodních děl, postupuje se podle stavebního zákona.

§ 190 nového stavebního zákona

Námítky účastníků řízení

(1) Námítky účastníků řízení musí být uplatněny **nejpozději při ústním jednání**, popřípadě při veřejném ústním jednání, a nebylo-li nařízeno, ve lhůtě stanovené ve vyrozumění o zahájení řízení. **K později uplatněným námitkám stavební úřad přihlédne a vypořádá je pouze tehdy, týkají-li se nově doplněných podkladů pro rozhodnutí, k nimž nebylo možné uplatnit námitku dříve.** K námitkám o věcech, o kterých bylo rozhodnuto při vydání územně plánovací dokumentace, se nepřihlíží.

(2) Účastníci řízení mohou uplatňovat **námítky směřující k hájení jejich procesních práv; další námítky** pouze v rozsahu uvedeném **v odstavci 3**. K námítkám, které **přesahují rozsah odstavce 3, stavební úřad nepřihlíží**. Stavební úřad dále nepřihlíží k námítkám účastníka řízení, které jsou v rozporu s uzavřenou plánovací smlouvou, jejíž smluvní stranou je tento účastník řízení.

(3) **Obec** jako účastník řízení může uplatňovat námítky pouze **v rozsahu své samostatné působnosti**. Účastník řízení podle **§ 182 písm. c) a d)** může uplatňovat námítky pouze **v rozsahu možného přímého dotčení svých práv**. Účastník řízení podle **§ 182 písm. e)** může uplatňovat námítky pouze v rozsahu, v jakém se projednávaný záměr **dotýká zájmů chráněných jiným právním předpisem, který zakládá jeho účastenství** v řízení podle tohoto zákona. Účastník řízení je **povinen v námitce uvést důvody podání námítky**.

(4) **Shledá-li** stavební úřad námitku **důvodnou, umožní stavebníkovi se k ní vyjádřit**, k čemuž mu **poskytne přiměřenou lhůtu**. **Výzvu** k vyjádření stavebníka **může** stavební úřad **spojit s jiným úkonem v řízení**.

§ 191 nového stavebního zákona

Námitky o existenci nebo rozsahu věcných práv

(1) Námitky týkající se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv **posoudí** stavební úřad **podle údajů v katastru nemovitostí**. Svědčí-li vlastnické nebo jiné věcné právo stavebníkovi, stavební úřad k námitce nepřihlíží.

(2) Zakládají-li údaje v katastru nemovitostí **pochybnosti** o existenci nebo rozsahu vlastnického nebo jiného věcného práva, stavební úřad **řízení přeruší a vyzve účastníka řízení, který takovou námitku uplatnil, aby ji uplatnil ve stanovené lhůtě u soudu**.

(3) Nebylo-li ve stanovené lhůtě zahájeno soudní řízení, návrh byl soudem odmítnut nebo bylo řízení zastaveno, stavební úřad k námitce nepřihlíží.

§ 114 starého stavebního zákona

Námitky účastníků řízení

(1) Účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, **pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo** nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě. **Osoba**, která je účastníkem řízení **podle zvláštního právního předpisu**, může ve stavebním řízení uplatňovat námitky pouze

v rozsahu, v jakém je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Účastník řízení ve svých námitkách uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek; k námitkám, které překračují rozsah uvedený ve větě první a druhé, se nepřihlíží.

(2) K námitkám účastníků řízení, které **byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování územně plánovací dokumentace nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.**

(3) Námitku, o které **nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení**, stavební úřad **posoudí** na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, **pokud** taková námitka **nepřesahuje rozsah jeho působnosti**. Nedošlo-li k dohodě o námitce **občanskoprávní povahy**, stavební úřad si o ní **učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí** v případě námitek týkajících se **existence práva nebo rozsahu vlastnických práv**.

(4) O podmínkách pro uplatňování námitek podle odstavců 1 a 2 musí být účastníci řízení **poučeni v oznámení o zahájení řízení**.

§ 94m společné územní a stavební řízení

§ 112 stavební řízení

Něco málo ze statistiky 2025

31 odvolacích řízení

pochybnost vodní dílo - zídka u vodního toku

souhlas ke stavbě v záplavovém území

povolení k vrácení vodního toku do původního koryta

průzkumný vrt

nařízení zabezpečovacích prací dle stavebního zákona

přestupek

uložení opatření (4 řízení)

1 přezkumné řízení

1 žádost o obnovu řízení

pouze 4 rozhodnutí zrušena a vrácena

- souhlas ke stavbě v záplavovém území
- změna povolení k nakládání s vodami, povolení části vodního díla zasněžování, nepovolení části vodního díla
- zamítnutí povolení nakládání s vodami a záměru ČOV
- povolení k nakládání s vodami a záměr ČOV

přečištěné odpadní vody budou odváděny do akumulární jímky a využívány pro zálivku pozemku, z akumulární jímky budou odváděny do vsaku a v případě naplnění vsakovacího prvku budou odváděny bezpečnostním přepadem do silničního příkopu